

Nowości wydawnicze

**Monografia Marcina Witczaka
wydana w Niemczech**

W kwietniu br. prestiżowe wydawnictwo Springer-Verlag opublikowało monografię pt. *Modelling and Estimation Strategies for Fault Diagnosis of Non-Linear Systems. From Analytical to Soft Computing Approaches* (tłum. Strategie Modelowania i Estymacji dla Diagnostyki Uszkodzeń Systemów Nieliniowych. Od Metod Analitycz-

nych do Techniki Sztucznej Inteligencji) autorstwa dr inż. Marcina Witczaka. Książka ukazała się w serii Lecture Notes In Control and Information Sciences, poświęconej prezentacji najnowszych wyników badań z zakresu nowoczesnej automatyki i informatyki. Stanowi ona podsumowanie ośmioletnich oryginalnych badań autora w dziedzinie diagnostyki uszkodzeń dla systemów nieliniowych.

Bieżący rozwój technologiczny rodzi potrzebę konstruowania coraz bezpieczniejszych i bardziej niezawodnych systemów przemysłowych. Niniejsze uwarunkowania przekształciły diagnostykę techniczną ze sztuki projektowania satysfakcjonująco bezpiecznych systemów do nowoczesnej dziedziny nauki, jaką jest obecnie. Z drugiej strony, dynamiczny rozwój urządzeń przemysłowych zmusza naukowców i inżynierów do stawiania czoła problemom o stale rosnącej złożoności. Jediną drogą do przezwyciężenia takich problemów jest wykorzystanie informacji ukrytej w pomiarach związanych ze sterowanym i nadzorowanym systemem. Jednym ze sposobów realizacji tak ambitnego zadania jest wykorzystanie idei, tzw. redundancji analitycznej. Podejście to sprowadza się do porównania działania modelu matematycznego systemu z samym systemem, tzn. na podstawie otrzymanej różnicy określa się czy diagnozowany system pracuje poprawnie czy też nie. Dalszą i bardziej dogłębną wiedzę na temat bieżącego zachowania systemu można uzyskać poprzez zastosowanie technik estymacji stanu i/lub parametrów systemu.

Chociaż większość systemów przemysłowych cechuje typowo nieliniowy charakter, najczęściej stosowanym podejściem do rozwiązania problemu diagnostyki uszkodzeń jest zastosowanie dobrze znanych narzędzi dla systemów liniowych, które są szczegółowo opisane w wielu doskonałych monografiach i książkach. Z drugiej strony, jasnym jest, że takie postępowanie osłabia potencjalne możliwości systemu diagnostycznego. W celu przeciwdziałania takiej sytuacji, w ciągu ostatnich dwóch dekad obserwuje się silny rozwój technik diagnostycznych dla systemów nieliniowych.

Niniejsza monografia przedstawia szerokie spektrum technik modelowania i estymacji dla diagnostyki uszkodzeń systemów nieliniowych ze szczególnym uwzględnieniem, tzw. problemu odporności związanego z niepewnością modeli wykorzystywanych w układach diagnostyki.

Monografia dzieli się na trzy części. Część pierwsza stanowi przegląd istniejącego stanu wiedzy w zakresie diagnostyki uszkodzeń. W szczególności, Rozdział 2 przedstawia najczęściej stosowane techniki analityczne, natomiast Rozdział 3 prezentuje rozwiązania wykorzystujące techniki sztucznej inteligencji, takie jak algorytmy ewolucyjne i sztuczne sieci neuronowe. Wszystkie prezentowane rozwiązania przedstawia się w zunifikowany sposób, co ułatwia ich porównanie oraz krytyczne spojrzenie na możliwości zastosowania w kontekście praktycznych aplikacji. Pozostałe dwie części monografii prezentują oryginalne rezultaty badawcze Autora. W szczególności, część

druga przedstawia efektywne techniki projektowania obserwatorów o nieznanym wejściu umożliwiające odporną diagnostykę uszkodzeń dla dyskretnych w czasie systemów nieliniowych (Rozdział 4). Niniejsza część przedstawia również potencjalne możliwości zastosowania technik planowania eksperymentu pomiarowego i estymacji parametrów do diagnostyki uszkodzeń (Rozdział 5). W szczególności, główną uwagę koncentruje się na planowaniu eksperymentu i estymacji parametrów dla potrzeb pomiaru i diagnostyki uszkodzeń układu impedancji. Przedmiotem części trzeciej jest przedstawienie oryginalnych osiągnięć autora w kontekście zastosowania technik sztucznej inteligencji w układach diagnostyki technicznej. W szczególności, Rozdział 6 prezentuje zastosowania algorytmów ewolucyjnych w kontekście rozwiązywania zadań optymalizacji związanych z procesem projektowania obserwatorów diagnostycznych. Natomiast w Rozdziale 7 prezentuje się odporne techniki detekcji uszkodzeń wykorzystujące statyczne i dynamiczne sztuczne sieci neuronowe. Na szczególną uwagę zasługują również techniki umożliwiające wyznaczenie optymalnego planu eksperymentu pomiarowego dla potrzeb konstruowania modeli neuronowych.

Podsumowując, należy zaznaczyć, że skuteczność działania rozwiązań prezentowanych w niniejszej monografii została odpowiednio zilustrowana za pomocą szeregu praktycznych zastosowań, takich jak: pomiar i diagnostyka układu impedancji, estymacja stanu i diagnostyka uszkodzeń silnika elektrycznego prądu zmiennego, estymacja stanu manipulatora, diagnostyka uszkodzeń zaworu regulacyjnego stanowiącego fragment instalacji pierwszej części stacji wyprawy Cukrowni Lublin.

Andrzej Obuchowicz

TADEUSZ BILIŃSKI
Terminologia w działalności inwestycyjno-budowlanej.

Wydawca - Izba Projektowania Budowlanego w Warszawie.

Z przyjemnością informujemy, że w czasie wakacji ukazała się książka autorstwa prof. Tadeusza Bilińskiego pt. *Terminologia w działalności inwestycyjno-budowlanej*. Wydawcą tej pozycji jest Izba Projektowania Budowlanego w Warszawie. W przedmowie do książki prof. Zbigniew Grabowski Prezes Krajowej Rady Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa napisał między innymi: „po wejściu Polski do Unii Europejskiej nastąpiły istotne zmiany w ustawach dotyczących szeroko rozumianego procesu inwestycyjnego w celu dostosowania ich do wymagań prawa unijnego. W świetle dokonanych już i zachodzących nadal zmian, konieczne jest pełniejsze przyswojenie pojęć dotyczących działalności inwestycyjno-budowlanej, a także ujednolicenie stosowanej terminologii.

Publikacja prof. Tadeusza Bilińskiego...wspomagać będzie w istotny sposób współdziałanie i współpracę wszystkich uczestników tej działalności.

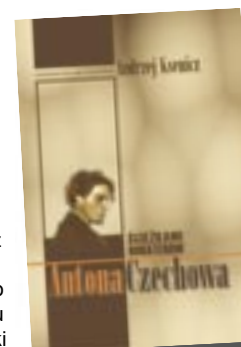
Książka będzie bardzo przydatna dla inwestorów, pracowników urzędów administracji rządowej i samorządowej wszystkich szczebli, projektantów, wykonawców budowlanych, a także innych osób związanych z działalnością inwestycyjno-budowlaną”.

Marek Dankowski

KSENICZ A.,
Ścieżkami bohaterów Antona Czechowa,
s. 226, oprawa broszurowa, 15 x 21 cm,
Oficyna Wydawnicza UZ, 2007

Kompletowanie materiału dla niniejszej pracy oraz publikacja wybranych jego fragmentów zapoczątkowane zostały po 2000 roku. Niektóre z nich, w sygnałnej formie, ukazały się w rosyjskiej wersji językowej. Praca pomyślana została jako próba poszerzenia dotychczasowego oglądu spuścizny autora *Czarnego mnicha* o nowe wątki

interpretacyjne. Dlatego znalazło się w niej rozwinięcie założeń i przemyśleń prezentowanych w niektórych publikowanych już tekstach. Przy udanej, zakładamy, realizacji zamysłu taka nowa całość powinna zyskać walor tematycznie zwartej opracowania, stając się tym samym jeszcze jedną próbą spojrzenia na twórczość pisarza. Rozważone w niej zostaną niektóre zagadnienia warsztatu Czechowa-artysty oraz wyróżniające pisarza cechy osobowościowe. W związku z tym ma to być możliwie jednolity wykład o twórcy *Kameleona* i, nade wszystko, o dziesiątkach jego literackich postaci. Zamierzenie nasze nie jest więc wcale proste, tym bardziej, jeżeli przyjmemy, że chcemy iść śladami wytyczonymi przez samych bohaterów, poczynając od najwcześniejszych opowiadań autora *Kaprala Prisybiejewa*, aż do ostatnich jego utworów, pozostawiając nieco z boku utwory dramatyczne. Wspomniane kłopoty sprawić może właśnie próba poprawnego odczytania autorskiej kreacji realnego świata, realizowanej poprzez pokazanie tych wybranych jego fragmentów, w jakich wypadło funkcjonować postaciom literackim Czechowa.

[Ze Wstępu]

**KARSAWIN L.,
Wschód, Zachód i rosyjska idea,
s.138, oprawa broszurowa, 15 x 21 cm, Oficyna
Wydawnicza UZ, 2007**

Prezentowany polskiemu Czytelnikowi przekład eseju filozoficznego Lwa Karsawina *Wschód, Zachód i rosyjska idea* jest drugim (po Włodzimierza Solowjowa *Rosyjskiej idei*, 2004 r.) tekstem, jaki ukazuje się z inicjatywy pracowników Instytutu Filozofii Uniwersytetu Zielonogórskiego, podejmującym ważny dla rozumienia fenomenu i osobliwości „duszy rosyjskiej” temat różnic pomiędzy Wschodem i Zachodem, religią katolicką i prawosławną, Rosją i Europą Zachodnią, a

co za tym idzie – specyfiki rosyjskiej kultury.

Jest to tekst niezwykle erudycyjny, naszpikowany wprost wiadomościami i odniesieniami do *Biblii*, innych dokumentów kościelnych, do historii Kościoła oraz do wydarzeń z historii powszechnej, o których jednak Karsawin nie mówił wprost, ale w formie zawołowanej i pośredniej. Z tego powodu przed tłumaczami stało nie lada zadanie: oddać nie tylko samą treść, ale odszukać bazę źródłową, nie tylko dokonać przekładu, ale też zaopatrzyć go w przypisy, mające na celu lepsze, dokładniejsze i odpowiadające zamiarom samego myśliciela zrozumienie utworu. Dlatego dziękujemy szczególnie naszym konsultantom: Profesor Galinie Garajewej, Profesorowi Andrzejowi de Lazari, Profesor Tatianie Rongińskiej i Księdzu doktorowi Piotrowi Przesmyckiemu – za wszystkie uwagi, podpowiedzi, merytoryczną dyskusję, za krytykę. Mamy nadzieję, że polska edycja tej niezwyklej rozprawki okaże się warta zaangażowania nas wszystkich. Praca nad nią dała nam osobiście ogromną satysfakcję intelektualną. Niestety, nie wszystkie cytaty udało się zlokalizować. Kilka z nich pozostało dla nas tajemnicą, z tego powodu ich przekład jest naszą własną propozycją. Mamy nadzieję, że zdołaliśmy oddać szczególny klimat tych wypowiedzi. Pozostawiliśmy też w nawiasach w języku oryginału pewne trudne pojęcia niefunkcjonujące w języku mówionym, aby sam Czytelnik (znający język rosyjski) mógł dokonać stosownych ocen. Tom ten dedykujemy pamięci Profesora Włodzimierza Rydzewskiego – znakomitego znawcy myśli rosyjskiej i człowieka dla wszystkich życzliwego.

[Od Autorów przekładu]

**BELZYT L.C.,
Torgau. Miasto i twierdza 1809-1914,
s. 102 [12], oprawa broszurowa, 15 x 21 cm,
Oficyna Wydawnicza UZ, 2007**

W świetle przedstawionych faktów Torgau jawi się nam jako miasto średniej wielkości o ograniczonym znaczeniu regionalnym, ale bogate w tradycje, zwłaszcza z okresu reformacji. W wieku dziewiętnastym w historii Saksonii, Prus

i Cesarstwa Niemieckiego zasłynęła jako znacząca twierdza, odgrywająca militarną rolę zwłaszcza w schyłkowym okresie napoleońskim. Po przejściu we władanie Prus pozostał długi czas ośrodkiem zdeterminowanym przez czynniki militarne, jako twierdza i miasto garnizonowe. Korzystną stroną tego faktu była stymulacja znaczącego rozwoju kilku gałęzi rzemiosła, pracującego na potrzeby wojska.

Dopiero jednak po likwidacji twierdzy Torgau mógł się swobodnie rozwijać – rozrastać przestrzennie i industrializować na miarę swoich potrzeb i możliwości ekonomicznych. Na przełomie XIX i XX wieku zanotować należy wiele osiągnięć w tej dziedzinie. Miasto zmodernizowało wtedy swoją infrastrukturę i upiększyło swój wygląd. Powstało ponadto kilkanaście fabryk średniej wielkości, z których niektóre posiadały znaczenie ogólnokrajowe i zatrudniały znacznie ponad 100 robotników.

W ośrodku tym kwitło także stosunkowo bogate życie kulturalne, organizowane przez nauczycieli, zwłaszcza gimnazjalnych. Specyficznego kolorytu dodawały miastu stacjonujące w nim oddziały wojskowe, których oficerowie angażowali się w dziedzinie kulturalnej, społecznej i finansowo-ekonomicznej. Wojsku zawdzięcza Torgau ponadto istnienie tam łoża masońskiej, której wpływy i metody oddziaływania na przebieg wypadków w mieście pozostają odkryte jeszcze mgiełką tajemnicy.

Wnioski płynące z niniejszej analizy dokumentują, że życie w Torgau posiadało swój specyficzny, raczej powolny rytm, ale nie ograniczało się „do pieczenia we własnym sosie”. Tamtejsza elita kulturalno-społeczna mogła poszczycić się wieloma osobami znanymi daleko poza granicami miasta dzięki ich osiągnięciom w dziedzinie nauki, kultury, medycyny i wojskowości. Z całą pewnością społeczeństwo Torgau nie zasługuje na określenie „kołtuństwa drobnomieszczańskiego”, jakim obdarzył je historyk lipski Dieter Scholz.

Przedstawione przeze mnie wywody w kilku miejscach odbiegają od norm naukowości, ale nie oznacza to, że są fałszywe. Pozwoliłem sobie na takie drobne odstępstwa od reguł, gdyż moim zdaniem historia jest wciąż dziedziną żywą i trochę esyistycznych stwierdzeń oraz niecodziennych porównań nic nie może jej zaszkodzić, a z pewnością jedynie przynieść korzyści w postaci większej (mam nadzieję) przyjemności odbioru podczas lektury.

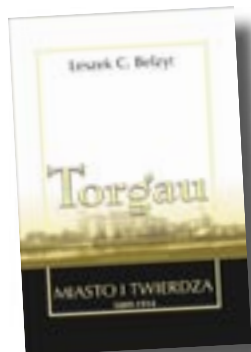
[z Podsumowania]

**LESZKOWICZ-BACZYŃSKI J.,
Klasa średnia w Polsce? Sytuacja
pracy, mentalność, wartości,
s. 330, oprawa broszurowa 17
x 24 cm, Oficyna Wydawnicza
UZ 2007**

Celem swych badań czynię trzy kategorie społeczne – inteligentów, menedżerów i przedsiębiorców, uznając, że charakteryzują je specyfika pracy oraz przekonania. Współcześnie przypisuje się im ważną rolę w kształtowaniu

gospodarki rynkowej w Polsce, ponieważ to właśnie one p o t e n c j a l n i e współtworzą polską klasę średnią. Prezentowane tu analizy nie zmierzają do uchwycenia procesów ich kształtowania się, bezpośrednio widocznych w postaci indywidualnych karier, czy trudniej obserwowalnych „kanałów” rekrutacji do *middle class*. Uznaję bowiem, iż nie są one jeszcze zakończone, a w związku z tym ich rezultatów nie da się w sposób jednoznaczny przewidzieć. Ogólnym celem jest natomiast diagnoza kondycji środkowych kategorii w społecznej hierarchii, osiągniętej po kilkunastu latach polskich przemian. Równocześnie pojawiają się kolejne dylematy teoretyczne, które wzbudzają wątpliwości co do istnienia obecnie polskiej klasy średniej. Stąd tytuł rozprawy przyjmuje postać pytania. Należy sądzić, iż zawarte tutaj analizy umożliwią sformułowanie przynajmniej wstępnych odpowiedzi nie tylko dotyczących istnienia klasy średniej, lecz także będą stanowić krok w wyjaśnianiu jej statusu, zwłaszcza, że ma ona długą tradycję w społeczeństwach rozwiniętych.

[Ze Wstępu]

**KARIERA I SUKCES.
ANALIZY SOCJOLOGICZNE,
red. K.M. Słomczyński,
s.364, oprawa broszurowa, 17 x 24 cm,
Oficyna Wydawnicza UZ, 2007**

Pomysł przygotowania tomu studiów na temat kariery i sukcesu zrodził się w związku z realizacją ogólniejszego projektu, dotyczącego struktury społecznej w okresie transformacji postkomunistycznej w Polsce. Celem tego projektu - pt. „Struktura społeczna w Polsce, 1988-2003: Analiza dynamiczna w kontekście międzynarodowym” - było przedstawienie zasadniczych zmian, jakie dokonują się po 1989 roku w naszym kraju pod względem szeroko rozumianych nierówności społecznych. Tom *Kariera i sukces: Analizy socjologiczne* wszedł w zakres tego ogólniejszego projektu.

Zasadniczym źródłem informacji w projekcie, dotyczącym struktury społecznej, są panelowe badania surveyowe występujące pod nazwą POLPAN 1988-2003, a obejmujące reprezentatywną próbę dorosłych osób w Polsce. Trzon tej próby stanowią osoby, z którymi przeprowadzono wywiady kwestionariuszowe kolejno w latach 1988, 1993, 1998 i 2003. Znaczną część artykułów w tym tomie opiera się na tych wywiadach. Redaktor niniejszego tomu doszedł jednak do wniosku, że problematyka kariery i sukcesu powinna być przedstawiona również z wykorzystaniem innych materiałów - sondażowych i pozasondażowych. Czytelnik otrzymuje więc zbiór artykułów zróżnicowanych zarówno tematycznie, jak i metodologicznie. Szczególne połączenie „tematów” i „metod” wbudowane jest w odmienne perspektywy badawcze.

[Od Redaktora]

**ECKERT W.,
Fortyfikacje nadodrzańskie w procesie
rozwoju nowożytnej sztuki fortyfikacyjnej
w XVII – XIX w.,
s. 484, oprawa twarda, 21 x 21 cm,
Oficyna Wydawnicza UZ, 2007**

Zazwyczaj w rozważaniach nad historią budownictwa fortyfikacyjnego więcej uwagi przywiązuje się do kryterium czasu, a mniej do kryterium przestrzeni. Wydaje się jednak, że nie jest potrzebne, a nawet możliwe, rozdzielenie i różnicowanie tych kategorii. Rozwijające się fortyfikacje kształtowały przestrzeń zarówno w bezpośrednim swoim sąsiedztwie, jak i w dużo szerszym otoczeniu (np. regulacja rzek, niwelacja terenu, tworzenie zalewów). Ale również przestrzeń miała wpływ na kształtowanie się fortyfikacji jako systemu miejskiego oraz na kształt poszczególnych dzieł (np. położenie miasta przy rzece, topografia terenu, dostępność i rodzaj materiałów budowlanych). Przestrzeń będąca przedmiotem niniejszej analizy została ograniczona do terenu wyznaczonego przez sześć wielkich miejskich systemów fortyfikacyjnych leżących wzdłuż Odry. Przestrzeń tę nazwano „Osią Odry”. Przez włączenie tej przestrzeni w tło historyczne można uzyskać wyznaczniki czasu oraz związek z twórczą działalnością człowieka. Fortyfikacje nadodrzańskie w czasach nowożytnych były ogniwami łańcucha tworzącego cały system twierdz broniących dużych przestrzeni. Były to twierdze usytuowane wzdłuż wschodnich rubieży państwa pruskiego. Twierdze Koźle (Kosel), Brzeg (Brieg), Wrocław (Breslau) i Głogów (Glogau) służyły do utrzymania Śląska tworzącego cypel wysunięty pomiędzy Polskę, Saksonię i Austrię. Kostrzyn (Küstrin) i Szczecin (Stettin) chroniły Prusy wraz z Pomorzem od ataku ze wschodu. W niniejszym opracowaniu fortyfikacje nadodrzańskie widziane są jako zespół budowli inżynierskich służących do obrony miejsca, ale także jako wielki system ufortyfikowania granic.

[Ze Wstępu]

**BORAWSKI S.,
Reguła zakonu świętej Klary. Wyrazy graficzne z lokalizacjami wraz z podobizną zabytku i transliteracją,
s. 218, 17 x 24 cm, oprawa broszurowa,
oficyna Wydawnicza UZ, 2007**

Najstarszy polski tekst reguły zakonu klarysek z początku XVI lub przełomu XV/XVI wieku z rękopisu Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, oznaczony w *Inwentarzu rękopisów...* sygnaturą i incipitem: 1874/I „Począyna sya Reguła Polska panney swyenthei Clarj” został opublikowany dwukrotnie:

1. w transliteracji graficznej jako: *Rękopis ZNIO, sygn. 1874/I: Reguła zakonu świętej Klary. I. Transliteracja zabytku*,
2. w transliteracji uproszczonej, opatrzonej obszernym wprowadzeniem filologicznym jako: *Późnośredniowieczna 'Reguła panny św. Klary*.

Językowa i tekstowa substancja zabytkowego tekstu uzasadniała zabiegi o wprowadzenie go do obiegu naukowego. Zapewne celowe byłoby opublikowanie specjalnej monografii, obejmującej całość materiału i gruntowne jego opracowanie. Przygotowania objęły szereg analiz. Niestety, nie udało mi się ustalić podstawy dla tekstu tłumaczenia, a bez tego książka byłaby ułomna. Jest tak dlatego, że niektóre z wykonanych analiz każą sądzić, że mamy do czynienia z tekstem przepisany pod dyktando przez kilka rąk pisarskich z jakiegoś wcześniejszego. W takiej sytuacji celowe byłoby gruntowne zestawienie tekstu polskiego z podstawą łacińską. Ono jednak musiałoby być wykonane przez dobrego znawcę filologii nowołacińskiej. Takie zadanie przerasta nasze możliwości – nie udało się też dotąd pozyskać odpowiednio wykwalifikowanego współautora.

Gdy więc niemożliwe jest przedstawienie gruntownej książki monograficznej, zdecydowałem się udostępnić zainteresowanym te spośród przygotowanych jej części, które są ukończone, a ich naukowa użyteczność nie jest uwarunkowana znajomością podstawy filologicznej dla zachowanej *Reguły polskiej zakonu panny świętej Klary* i porównaniem przekładu polskiego z łacińską regułą papieża Urbana IV. Opublikowanie kompletnego materiału może okazać się skutecznym sposobem osiągnięcia tego, czego nasza osobista praca nie przyniosła. Takim opracowaniem udostępniającym środowisku badaczy ciekawy materiał językowy i tekstowy jest graficzny słownik wyrazów tekstowych obszernego zabytku z ich lokalizacjami w tekście (konkordancja).

[Z Wprowadzenia]

**KURZĘPA J.,
Socjopatologia pogranicza. Zmiany w życiu społeczności zachodniego pogranicza. Studium socjologiczne
s. 282, oprawa broszurowa, 17 x 24 cm,
Oficyna Wydawnicza UZ, 2007**

W ostatnich latach wyraźne jest szczególne zainteresowanie wielu środowisk, zarówno akademickich, jak i politycznych, kwestiami pogranicza. Pogranicze rozumiane jest tu wieloaspektowo, gdyż współczesność przynosi różne jego konotacje, od administracyjno-terytorialnych przez kulturowo-społeczne do mentalno-świadomościowych. Renesans tego pojęcia wzmocniają tendencje unifikującej się Europy z dominującym w ujęciu politologicznym aspektem regionalizacji oraz zacierania różnic i granic, a tym samym pogranicz. Mimo zaufania do własnych idei konceptualistów i wizjonerów nowego świata zarówno granice (te administracyjne), jak i pogranicza (choćby stanów i aktów świadomości jednostki) wciąż istnieją. Szczególny wymiar badawczy ich kondycji znalazł odzwierciedlenie w szerokiej multidyscyplinarnych analizach dokonywanych w rozmaitych ośrodkach akademickich w Polsce. Korzystając z tego dorobku, będąc pod wpływem rozmaitych inspiracji wypływających z badań tam realizowanych, staram się zarysować jedno z oblicz po-

granica – przejawy jego socjopatologizacji. Praca ma charakter empiryczny. Przedmiotem moich dociekań są przejawy i przyczyny ujawniających się na pograniczach zachowań patologicznych, które próbuję uchwycić w kontekście zachodzących na tym obszarze interakcji, działań i stosunków społecznych. Przyglądałem się im w trakcie badań terenowych, opierając się między innymi na pierwowzorach chicagowskiej szkoły badań terenowych, w szczególności na obserwacji uczestniczącej.

[Ze Wstępu]

niez w tych obszarach naszej rzeczywistości, które bądź to są zapomniane przez badaczy, bądź przemilczane, bądź też wymagają, by je odkryć na nowo.

[Ze Wstępu]

LITERATURY I JĘZYKI WSCHODNIOSŁOWIAŃSKIE Z PERSPEKTYWY POCZĄTKU XXI WIEKU,
red. A. Ksenicz, B. Tichoniuk,
s. 340, 17 x 24 cm, oprawa broszurowa,
Oficyna Wydawnicza 2007

Niniejszy tom dedykowany jest Panu Profesorowi Marianowi Ściepurze z okazji 20-lecia pracy na Uniwersytecie Zielonogórskim.

[...] Z Zielonogórskim środowiskiem akademickim prof. Marian Ściepuro związany był od 1985 roku, pracując w ówczesnej Wyższej Szkole Pedagogicznej (następnie – Uniwersytecie Zielonogórskim) – początkowo na pół etatu, a od roku 1996 na pełnym etacie, pełniąc między innymi funkcję kierownika Zakładu Literatur Wschodniosłowiańskich. Stąd z dniem 1 października 2004 roku odszedł na emeryturę – jak mawia sam Pan Profesor: „z perspektywą na świetlaną przyszłość...”.

Specjalizacja naukowa prof. Mariana Ściepury to współczesna literatura rosyjska, polsko-rosyjskie i rosyjsko-polskie stosunki kulturalne, problematyka genologiczna oraz białorutenistyka. Dorobek naukowo-badawczy Pana Profesora jest nader pokaźny – obejmuje około 90 publikacji, w tym – trzy monografie: *Poetyka Eugeniusza Jewtuszenki (1911)*, *Włodzimierz Ługowski (1901-1957)*, wydana w 1983 roku, oraz *Współczesny poemat rosyjski. Typologia gatunku* z roku 1993.

W ciągu wieloletniej pracy dydaktycznej prof. Marian Ściepuro prowadził wszystkie właściwie rodzaje zajęć z zakresu historycznoliterackiej specjalności: wstęp do literaturoznawstwa, wykłady i ćwiczenia z historii literatury rosyjskiej, wykłady monograficzne i historycznoliterackie seminaria magisterskie, jak również z dyscyplin pokrewnych – poetyki, teorii literatury czy polsko-rosyjskich stosunków kulturowych i literackich. Ogromnym zainteresowaniem wśród studentów cieszyły się w szczególności seminaria magisterskie prowadzone przez Pana Profesora, czego wymiernym rezultatem jest ponad 200 napisanych pod Jego kierunkiem prac magisterskich. Prof. Ściepuro wypromował ponadto 4 doktorów, co stanowi świadectwo jego troski o rozwój młodej kadry naukowej.

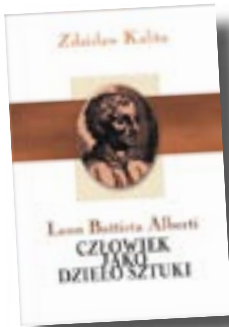
Za swoje osiągnięcia profesor Marian Ściepuro był dwukrotnie wyróżniany Nagrodą Ministra III°, został ponadto odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi oraz Medalem Edukacji Narodowej. Żywiąmy głęboką nadzieję, że odejście prof. Ściepury na emeryturę nie oznacza rezygnacji z dalszego aktywnego udziału w życiu polskiej slawistyki i rusycystyki, że jeszcze nie raz będziemy mieli przyjemność i zaszczyt wysłuchać gościnnych wykładów Pana Profesora na Sympozjach Slawistycznych, organizowanych cyklicznie przez nasz Instytut.

[Ze słowa wstępnego]

SZÓSTAK A.,
W poszukiwaniu tożsamości. Liryczne horyzonty mitu dzieciństwa w poezji polskiej drugiej połowy XX wieku,
s. 300, 15 x 21 cm, oprawa broszurowa,
Oficyna Wydawnicza UZ, 2007

Przedmiotem zainteresowania badawczego mojej pracy są teksty, w których kategorie dzieciństwa i dziecka nie będą wiązały się ani z ich adresatem, ani nawet tematem czy sposobem obrazowania i widzenia świata, będą natomiast kluczem do wyjaśnienia różnych aspektów osobowości dojrzałej. Dzieciństwo materializuje się więc nie w wierszach dla młodego czytelnika, lecz w poezji bez przymiotnikowego wskazania jej odbiorcy („dziecięca”), funkcjonując na różnych planach i poziomach dzieła, spełniając jako temat rozmaite funkcje i manifestując się w różnorodny sposób, zawsze jednak pozostając próbą podporządkowania doświadczeń w procesie samopoznania, identyfikacji i autokreacji.

[Ze Wstępu]

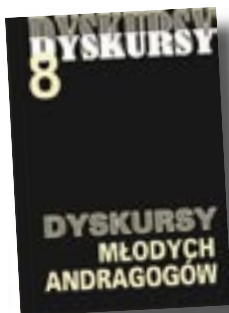

KALITA Z.,
Leon Battista Alberti. Człowiek jako dzieło sztuki,
s. 224, 14 x 21 cm, oprawa broszurowa, Oficyna
Wydawnicza UZ, 2007

Leon Battista Alberti to jedna z najbardziej interesujących postaci Odrodzenia. Uosobił ideał człowieka piętnastego stulecia (Paul-Henry Michel); był prawdziwie uniwersalnym człowiekiem wczesnego Renesansu (Jacob Burckhardt, Joan Gadol), uosobieniem ducha Renesansu, jego humanistycznych ideałów i nowego modelu człowieka (Giovanni Gentile i Giuseppe Saitta), pierwszym, najwybitniejszym i najwszechstronniejszym z renesansowych autorów, piszących o sztuce, pierwszym, który dał wyraz estetycznym poglądom Odrodzenia (Władysław Tatarkiewicz). To tylko niektóre z entuzjastycznych opinii o florenckim humaniście XV w.

Rzeczywiście, pierwszy, przed Leonardem da Vinci, uosobił ideał epoki – *uomo universale*. Wszechstronne zainteresowania intelektualne potrafił połączyć z zaletami konstytuującymi pojęcie *homo faber* – człowieka aktywnego i twórczego w rozmaitych dziedzinach życia. Wyraźnie przewyższał wielu swoich współczesnych talentem, wielorakością uzdolnień, ogromną żądzą wiedzy, a także wyteżoną pracą nad kształceniem swego umysłu i kształtowaniem charakteru.

[Ze Wstępu]

DYSKURSY MŁODYCH ANDRAGOGÓW 8,
red. M. Olejarz, s. 306, 24 x 17 cm, oprawa broszurowa,
Oficyna Wydawnicza UZ, 2007

Kolejny tom *Dyskursów młodych andragogów* jest rezultatem ósmego już spotkania badaczy w Letniej Szkole Młodych Andragogów, jak też efektem współpracy młodych ludzi, która od kilku lat ma miejsce w ramach swoistej wspólnoty akademickiej, spontanicznie powstałej i skupionej wokół, obok i za przyczyną Zielonogórskiej Szkoły Andragogów. W skład tej nieformalnej wspólnoty wchodzi młodzi naukowcy z całego kraju – byli i obecni słuchacze Szkoły, jej obserwatorzy, sympatycy, a nade wszystko zwolennicy idei prowadzenia otwartych, aktualnych, odważnych i interesujących dyskursów naukowych w obszarze szeroko rozumianej edukacji dorosłych.

[...] Tradycyjnie w *Dyskursach*, w tym również w niniejszym tomie, pojawiają się teksty autorów reprezentujących różne ośrodki akademickie w kraju. Różne też są wątki, tematy i obszary dyskursów przez nich prowadzonych, które podzieliłam – wprawdzie w sposób arbitralny, sędzę jednak, że porządkujący i ułatwiający lekturę – na odpowiednio zatytułowane części tematyczne. W każdej z tych części znaleźć można zarówno teksty oryginalne, teksty nowatorskie i odwołujące się do mniej znanych publikacji i opracowań naukowych, teksty bazujące na badaniach własnych prowadzonych nieraz rzadko stosowanymi metodami badawczymi, wskazujące na pewne problemy i dylematy natury metodologicznej, podejmujące nowe wątki w andragogice, czy też ujawniające nieodkryte dotychczas aspekty poradnictwa, bądź zwracające uwagę na nowe zjawiska w naszej codzienności oraz ich kulturowe i społeczne konteksty, jak też teksty systematyzujące pewną znaną już wiedzę. Wydaje się, że lektura zamieszczonych tu opracowań daje również szansę na szerszy ogląd tego, czym zajmują się młodzi badacze – andragodzy wywodzący się z różnych środowisk akademickich w kraju (i za granicą), co ciekawi ich w świecie i jak zajmują się tym, co ich ciekawi? Mam też nadzieję, że lektura ta może być inspiracją bądź pretekstem do stawiania nowych pytań problemowych, rów-

